

Corector: Diana-Cristina Vlad

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Viața, acatistul și paraclisul Sfântului Nectarie din Eghina
/ trad. din lb. greacă de pr. dr. Gabriel Mândrilă. –
București: Editura Sophia, 2014
ISBN 978-973-136-433-9

I. Mândrilă, Gabriel (trad.)

235.3 Nectarie din Eghina

Viața Sfântului Nectarie de Pentapole pe temeul scrierilor sale

Încercarea de a ne apropia de viața Sfântului Nectarie, cu scopul de a înțelege prin ce a plăcut lui Dumnezeu și care i-au fost nevoințele din cămara de nuntă a sufletului său, este un lucru foarte îndrăzneț și, neîndoielnic, greu de împlinit. Viața în Hristos, atât cea „în ascuns” (Mt. 6, 6), cât și aceea descoperită ochilor omenești prin faptele mai presus de fire lucrate fără încetare de harul dumnezeiesc prin mijlocirile ierarhului lui Hristos, se află în dezacord cu criteriile omenești și convențiile sociale ale fiecărei epoci, care, ademenită de aparențele lumii de aici, nu găsește tăria de a se deschide spre primirea smerită a

acestea și nici capacitatea de a întrezări existența și înfrumusețea incomparabilă, măsura și bogăția negrăite ale lumii de dincolo de simțuri, îndrumată de Dumnezeu și zugrăvită de penelul în mii de culori al iubirii Sale față de om și de întregul univers. Viața Sfântului Nectarie n-a fost nimic altceva decât un imn de slavă închinat înălțat lui Dumnezeu, Celui întru totul postatic și Unul în Ființă, o grijă de a plăcea lui Dumnezeu și de a sluji societății suferindă și stăpânită de nenunțate slăbiciuni. Fiind în lume, s-a purtat ca și cum nu ar fi din lumea aceasta (Mt. 8, 23); călcând pe pământ, a avut omeniei cerească: era om, dar modul său de viață s-a arătat a fi îngeresc.

Sfântul Nectarie din Eghina, Izvorătorul de Mir și Făcătorul de minuni, s-a născut într-o familie de oameni simpli, Démos (Dermostene) și Vasiliki Kefalás, la 1 octombrie 1846, într-o zi de marți, în localitatea Silivria¹, aflată în partea de

¹ Astăzi Silivria (Turcia), oraș cu o îndelungată tradiție sfințită și creștină. În perioada bizantină a

răsărit a provinciei Thracia, în apropierea Constantinopolului (la 53 de km), pe țărmul Mării Marmarás, primind la bottez numele de Anastasios – numele unchiului său. În sânul familiei Sfântul a primit toate cele necesare care-i vor asigura dezvoltarea sufletească, formarea caracterului și personalității sale sfințite. Într-un chip neobișnuit și, neîndoielnic, sub îndrumarea părinților, copilul Anastasie nu s-a arătat atras de jocurile și zburdălnicia copilăriei, asemenea celor de vârsta sa, ci își petrecea timpul

fost cunoscut sub numele de Eudoxiupolis – nume dat de către împăratul Arcadie (395-408 d.Hr.) în cinstea soției sale, împărăteasa Eudoxia. Aici s-ar fi născut și medicul Iródikos, unul dintre dascălii celebrului medic al antichității Hipocrate. Orașul a fost faimos mai ales pentru viața sa religioasă. Aici a mucenicit în vremea împăratului Maximian Sfântul Agatonic (22 august); alături de moaștele acestuia aici se aflau și sfintele moaște ale Cuvioasei Xenia Romana (24 ianuarie); probabil nu întâmplător Sfântul avea să dea primei monahii din obștea mănăstirii de maici Sfânta Treime, întemeiate de Cuviosul Nectarie în insula Eghina, numele acestei cuvioase. Tot aici se afla și icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului „Megalohári”, atribuită Sfântului Apostol Luca.

învățând să scrie și descoperind folosul lecturilor sfinte de la o vârstă precocă. Sfântul, raportându-se la acest mod de viațuire întemeiat pe o educație religioasă autentică încă din primii ani de viață, avea să scrie mai târziu: „Este necesar ca educația copiilor să înceapă de la vârsta prunciei, pentru ca puterile sufletești ale pruncului să fie îndreptate chiar de la apariția și manifestarea lor spre ceea ce este bun, frumos, adevărat și să fie ținute departe de ceea ce e rău, urât și neadevărat; această vârstă trebuie socotită temelie cea mai sigură pe care urmează a se clădi formarea morală și intelectuală a copilului.”¹ În altă scriere a sa va adăuga că: „Modul cel mai adecvat prin care se realizează formarea spirituală și morală a omului este cel care începe de la însăși vârsta prunciei.”² Acest lucru presupune, după Sfântul Nectarie, cultivarea atât a minții, cât și a inimii „printr-o învățătură sănătoasă, care să sădească în cuget și în

¹ *Educația copiilor*, p. 154.

² *Despre educația religioasă*, p. 7.

minte adevărurile sublime și principiile morale ale dumnezeieștii Evangheliei și ale Sfintei Scripturi într-o manieră unitară, în acord cu care omul trebuie să se cerceteze profund, să cunoască însuși și desăvârșirea lui Dumnezeu, să-L iubească și să-și formeze cugetul și inima pe temeiul Scripturii. Cel ce se va forma în acest fel va putea să ajungă la identifierea, din iubirea față de Dumnezeu, a voinii sale cu voia dumnezeiască și să dovedească ceea ce dorește Acesta și să respingă ceea ce Domnul osândește”. Mintea și inima, nucleul de care depinde formarea spirituală și morală a omului, trebuie educate într-o strânsă interdependență: „Dacă una dintre acestea este neglijată, educația va fi imperfectă și va avea de suferit. Minte și inima sunt două organe ale sufletului și au nevoie ambele de măsură de formare și educare. Însă să mijloacele și modul în care se pot dezvoltă mintea și inima sunt în corelație cu trăsăturile proprii fiecărei persoane în parte,

¹ *Morala creștină*, p. 126.

pentru că inima aparține lumii metafizice, iar mintea celei fizice; prin urmare, fiecare trebuie format și educat pe temeiul adevărurilor specifice. Adevărul în-născut minții este definit de adevărata știință și educație, care conduc la ideea de Dumnezeu, pe când cel în-născut inimii constă în adevărurile suprafirești și în religia creștină, care aduce cu sine ca argument adeverirea dată de credință.¹ Educația religioasă și educația intelectuală sunt pentru Sfântul nostru Părinte asemenea unor pomi roditori, de soiuri diferite, dar sădiți în solul aceleiași grădini sufletești, care au nevoie de aceeași grijă pentru ca echilibrul evoluției și dezvoltării lor să fie păstrat.² În consecință, evoluția intelectuală este punctul de plecare al progresului, pe când luminarea conștiinței este piatra de temelie a adevăratei bunăstări individuale a omului și a societății în genere.³ Educația religioa-

¹ Despre educația religioasă, p. 9.

² Educația copiilor, p. 156.

³ Despre educația religioasă, p. 9.

să trebuie să coexiste alături de educația artistică, fiindcă numai acestea sunt „resursele autentice care-l pot ajuta pe om în nenumărate feluri de-a lungul vieții”¹.

Încă din primii ani de viață, necazurile, neplăcerile, umilințele de tot felul, încercările și ispitele nu l-au ocolit, însoțind până la sfârșitul peregrinării pământești un destin asumat sub semnul purtării fără cârtire a crucii lui Hristos. După cum spunea Sfântul însuși, în viața aceasta „nu există nici o altă potecă lăaturalnică, ci numai o singură cale, iar aceasta e îngustă și plină de întristare; pe aceasta trebuie să înaintăm, altfel viața ne va fi asemenea osândeii de care au avut parte danaidele: nu vom face decât să ne nevoim la nesfârșit pentru a umple butoiul lor fără fund”.²

Se pare că tatăl, navigator de profesie și originar din Epir sau din Hios, a murit în primii ani ai copilăriei lui Anasta-

¹ Educația copiilor, p. 156.

² Cuvânt rostit la Cairo în Duminica I din Postul Mare.